

system, hvor vi stod og plyndrede hinandens Lommer. Ja, det er jo et Billede, og jeg kan godt gaa ind paa det Billede, men saa vil jeg sige, at naar alle vore Naboer plyndre — og det gøre de faktisk efter hans Mening, naar de have indført Toldbeskyttelse — og de ikke alene plyndre hinanden, men plyndre os, og de andre Naboer plyndre igen, medens vi staa ganske stille og lade os udplyndre, bliver der til Slut ikke mere tilbage af os, saa ere vi helt færdige. Jeg maa sige til det ærede Medlem, at der nærer jeg ogsaa mine Tvivl; thi for mig er Beskyttelsen ikke et Middel til at udplyndre, men netop et Middel til at bevare vor Befolkning for at blive plyndret af andre Nationer gennem deres Indførsel her i Landet; den er netop et Middel til gennem vor indenlandske Konkurrence at holde andre Nationers Indførsel paa et højere og bedre Trin, saaledes at de ikke kunne indføre deres helt slette Varer, og ligeledes er den et Middel til at forhindre dem i at diktere de Priser, vi herhjemme skulle betale for deres Varer. Tværtimod for mig staa Beskyttelsen af Industrien som et af de Midler, der netop skal bidrage til at hjælpe vor Befolkning til at faa gode og forholdsvis billige Varer.

Man vil sige, at hvis Industrien udvikler sig her i Landet, saa fremme vi jo netop den Bevægelse, som vi ønske at forhindre, at Landbefolkningen drager fra Landet til Byerne, idet Befolkningen da ved den stigende Industri vilde drage til Byerne, hvor Industricenterne ere. Jeg vil dertil svare, at denne Bevægelse fra Land til By er en universel Bevægelse, som ikke alene kendes herhjemme, men som finder Sted rundt omkring i hele Europa; der er i vore Tider en Strøm fra Land til By over hele Europa, og vi kunne ikke standse den ved prohibitive Forholdsregler; vi kunne ikke ved at lave Huslodder og ved paa anden Maade at søge at hjælpe Landbruget standse denne Bevægelse, den lader sig ikke standse. Og jeg vil da spørge, om det ikke er heldigere, at denne Befolkning, som absolut trækker til Byerne, finder lønnende Arbejde i Byerne gennem en sund Industri, end at den kommer til Byerne og der staa arbejdsløs og danner et Proletariat, som ingen Erhvervs-kilder har, men maa tages under Forsorg af det offentlige. — Det ærede 2det Medlem for 7de Kreds (Madsen-Mygdal) sagde med megen Alvor og med megen Patos, at der fandtes ingen Lykke for Arbejderbefolkningen under Beskyttelsessystemet. Ogsaa det har vakt

min Tvivl. Thi hvad bestaar Arbejderens Lykke i? Den bestaar i, at han har en god Indtægt, en god, uafhængig Stilling — for saa vidt som Lykken overhovedet kan findes i den Slags materielle Goder. Men hvorledes faar han dette? Det faar han gennem Arbejde, gennem et godt og vel-lønnet Arbejde. Jeg ser derfor ikke, at en Industri i Byerne vil skade Arbejderne, og jeg ser endvidere ikke, at en Beskyttelsestold vil skade Arbejderne; thi man kan ikke leve af at konsumere, en Stats Befolkning kan ikke leve alene af Konsum; for at kunne konsumere maa den først skaffe en Produktion til Veje, og det er Arbejdernes eget Arbejde, der maa skaffe denne Produktion for Arbejderne. Derfor er det saa nødvendigt for at kunne konsumere at kunne producere. Og naar vi gennem en Beskyttelsestold paa Industrien bidrage til at kunne producere Værdier, bidrage til, at Arbejderen stilles saadan, at han kan producere, saa hjælpe vi ham til at kunne konsumere, thi han kan ikke konsumere, uden at han producerer først, han har ikke Raad til det. Jeg vil derfor sige, at skulle vi hjælpe Arbejderne, er der nogen Grund til at hjælpe Arbejderne paa Toldens Omraade, saa skulle vi gøre det gennem fiskale Toldsatser, gennem Ophævelse eller Nedsættelse af Told paa almene Forbrugsartikler, paa Nødvendighedsartikler af fiskal Værdi, dog kun for saa vidt som Staten har Raad dertil, thi det kan man beregne, hvilket Tab Staten vil have derved. Ophæver man Tolden helt paa en Vare, ved man, hvilket Tab det er; nedsætter man Tolden, kan Staten enten faa formindsket Indtægt paa Grund af Formindskelse af Tolden, eller den kan paa Grund af, at Tolden formindskes, og Forbruget som Følge deraf stiger, faa den samme Indtægt, men det har aldeles ingen Indflydelse paa Arbejdernes Arbejdsfor-tjeneste. Det er derfor, jeg tror, at hvis vi skulle hjælpe Arbejderne ad Toldvejen, komme vi til at gaa den Vej, vi hjælpe dem ikke ved at beskutte Produktionen. Det er disse Tvivl, jeg har haft ved de ærede Medlemmers Udtalelser, som jeg her har givet Ordet, og som jeg er overbevist om have et sundt og solidt Grundlag under sig.

Under ganske de samme Synspunkter ser jeg paa Landbruget. Vort Landbrug er ikke længere en Produktion af Raamaterialier, men vort Landbrug er en fortsat Række af Industrier. Der er en hel Række af Industrier, der fast knytte sig til vort Landbrug. Jeg skal nævne nogle